

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden

## **Förklarande av vissa delar av det s k Sandsjöbackaområdet som naturreservat**

Genom beslut 1967-12-12 meddelade länsstyrelserna i Hallands samt Göteborgs och Bohus län med stöd av 11 § naturvårdslagen förbud mot att utan respektive länsstyrelses tillstånd vidtaga vissa i beslutet angivna åtgärder inom ett område i Mölndals stad, Askims och Kållereds kommuner i Göteborgs och Bohus län samt Lindome, Tölö och Särö kommuner i Hallands län. Området hade markerats på en till beslutet hörande karta (det s k Sandsjöbackaområdet). Förordnandets giltighetstid var begränsad till 1970-12-31.

Genom beslut 1970-12-30 förlängde de båda länsstyrelserna förordnandet att gälla tills vidare dock längst t o m 1973-12-31.

Efterhand som avtal träffats med berörda markägare angående intrångsersättning eller inlösen till följd av reservatbildningen har vissa delar av Sandsjöbackaområdet genom slutliga beslut avsatts som naturreservat. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har sålunda förklarat som naturreservat dels 1968-06-28 vissa delar av fastigheterna Labacka 1:2 och 1:5 i Mölndals kommun, dels 1972-05-23 vissa delar av hemmanen Dunsered, Hällesås, Kimmersbo och Långås i Mölndals kommun samt av Tråkärrsslätt i Askims kommun.

I en till länsstyrelsen 1972-09-13 ingiven framställning har Stiftelsen för västsvenska fritidsområden hemställt att länsstyrelsen måtte förklara vissa fastigheter och fastighetsdelar inom hemmanen Fagered, Fågelsten, Gastorp, Högsered, Ingemantorp, Lyckan, Skäggered, Ranntorp, Dunsered, Hällesås och Långås, alla i Mölndals kommun, som naturreservat med vissa i framställningen närmare angivna reservatföreskrifter. Stiftelsen har anfört att förhandlingarna med markägarna nu fick anses avslutade inom denna del av Sandsjöbackaområdet antingen genom att avtal träffats eller genom att vederbörande markägare ej velat godtaga de ersättningar som erbjudits.

Stiftelsen har i sin framställning förklarat sig vara beredd att åta sig förvaltningen och skötseln av naturreservatet.

Mölndals kommun har i infordrat yttrande 1973-11-28 över framställningen förklarat sig inte ha något att erinra mot reservatbildningen.

Statens naturvårdsverk har bland annat i samband med förlängning av ovan angivna interimistiska förordnande och i frågor rörande ekonomiskt bidrag till reservatets genomförande ställt sig positiv till reservatbildningen.

Genom förelägganden jämlikt 5 § naturvårdskungörelsen och 32 § naturvårdslagen har länsstyrelsen berett markägare och andra rättsinnehavare tillfälle att inkomma med erinringar och ersättningsanspråk i anledning av reservatbildningen.

Sådana erinringar och anspråk har inkommit från ett flertal personer. Länsstyrelsen har i brev 1973-02-22 till dessa klargjort sin inställning i ersättningsfrågan.

Genom Stor-Göteborgs samarbetskommittés försorg har naturvetenskapliga utredningar företagits rörande de markområden som ingår i det planerade reservatet.

Sandsjöbacka-området utgör ett av de större grönområden runt storstadsbebyggelsen vilka sedan relativt lång tid tillbaka i planeringen för Göteborgsregionen varit tilltänkta för reservatbildning. Hela området omfattar en areal av inemot 5 000 ha och innehåller betydande värden både för det rörliga friluftslivet och för den vetenskapliga och kulturella naturvärden.

En betydande del av området är skogsbevuxen, varav den produktiva skogsarealen beräknas till 35 procent. Lövskogen dominerar kraftigt och är flerstädes utbildad som en typisk ängsekskog. Åker och äng omfattar relativt begränsade arealer men utgör vackra och skyddsvärda inslag i landskapet. Den brutna terrängen ger en omväxlande natur med dalgångar, tilltalande sjölandskap och bergpartier med mäktiga utsikter. Möjligheten för den besökande allmänheten att via stigar och småvägar ta sig fram till attraktiva naturavsnitt är goda. Det nu aktuella området gäller det mellersta, ur naturvårdssynpunkt mycket variationsrika och representativa partiet av Sandsjöbacka-området.

Med hänsyn till områdets värde för det rörliga friluftslivet och för den vetenskapliga och kulturella naturvärden anser länsstyrelsen att området bör avsättas som naturreservat. I erinringar framställda önskemål om utläggande av sk hemfridszoner på vissa fastigheter anser länsstyrelsen i möjligaste mån böra beaktas.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 § naturvårdslagen som naturreservat de områden som på bilagda karta (Bil A) avgränsats med bred punktstreckad linje och som ej omfattas av ovannämnda 1972-05-23 meddelade reservatbeslut.

I det som naturreservat nu avsatta området ingår de fastigheter eller delar därav och samfälligheter som upptages i bilagda förteckning (Bil B).

Med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen förordnar länsstyrelsen att de föreskrifter som upptagits i bilagda förteckning (Bil C) skall gälla för reservatet.

Talan mot detta beslut föres genom besvär hos Konungen. Besvärsskrivelsen skall tillställas jordbruksdepartementet, Fack, 103 20 Stockholm 16, och skall ha inkommit dit inom tre veckor från den dag klaganden fått del av beslutet.

Klaganden bör tydligt ange det beslut som överklagas, den ändring däri som yrkas samt lämna uppgift om sin adress.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsens styrelse fattat beslut och naturvårdsintendenten Carl-Axel Jansson varit föredragande, har även deltagit t f länsrådet John Hägglund, länsarkitekten Frans Scherman, överlantmätaren Sven Bergentz och länsassessorn Carl-Otto Lindberg.

I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Gösta Andersson, Olof Larsson, Bengt Tengroth, Erik Johannesson, Åke Norling, Arne Bergermo samt tjänstgörande suppleanterna Göran Axell och Sven Ahlberg.

Erik Huss

Carl-Axel Jansson

## Bilaga B

### FÖRTECKNING

Över fastigheter eller delar därav samt samfälligheter som ingår 1 del av Sandsjöbackaområdet, som genom länsstyrelsens beslut 1973-10-29 avsatts som naturreservat.

### FASTIGHETER

Dunsered 1:2, 1:3, 1:5, 1:9, 1:10, 2:1 och 3:1

Fagered 1:9 och 3:1

Fågelsten 1:11 och 1:12

Ingemantorp 2:6, 2:7, 2:8, 2:13, 2:15, 2:17, 2:19 2:20, 2:21, 2:23, 2:24, 2:25, 2:26, 2:27, 2:28, 2:29, 2:30, 2:31, 2:32, 2:33, 2:35, 2:36 och 2:37

Ranntorp 1:3, 1:4, 1:17, 1:18, 1:23, 2:3, 2:14, 2:15 och 2:16

Gastorp 1:5, 1:6, 1:7, 1:8, 2:8, 2:9, 2:10, 2:15, 2:16, 2:17, 2:20, 2:23, 2:24, 2:25, 2:26, 2:30, 2:31, 2:32, 2:33, 2:35, 2:40, 2:42, 2:56, 2:58, 2:59, 2:60, 2:63, 2:75, 2:82, 2:101, 3:12, 6:1 och 9:1

Hällesås 1:5, 1:10, 1:34, 1:47, 1:48 och 1:67

Högsered 1:3, 1:5, 1:6, 1:7, 1:8, 1:9, 1:10, 1:14, 1:15, 1:16, 1:17, 1:18, 1:19, 1:20 och 1:21

Lyckan 1:1

Långås 1:6, 1:7, 1:8, 1:9, 1:10, 1:11, 1:12, 1:14, 1:15, 1:16, 1:17, 1:18, 1:19, 1:20, 1:21, 1:22, 1:23, 1:24, 1:25, 1:26, 1:27, 1:29, 1:30, 1:31, 1:32, 1:33, 1:34, 1:35, 1:36, 1:37, 1:38, 1:39 1:40, 1:41, 1:42, 1:43 1:44, 1:45, 1:46, 1:47, 1:48, 1:49, 1:50, 1:51, 1:52, 1:53, 1:54, 1:55 och 1:56

Skäggered 2:3, 2:4, 2:5, 2:6, 3:3, 3:4 och 3:16

Bräcka 1:3, 1:4, 1:5 och 1:6

Lisskulla 1:1

Kimmersbo 1:15, 1:16, 1:17, 1:18, 1:19, 1:20, 1:21, 1:22, 1:23, 1:25, 1:27, 1:28, 1:31, 1:36, 1:41 och 1:42

## **SAMFÄLLIGHETER**

| Beteckning                | Andelsfastigheter                                                                |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| 1. båtsmanstorp           | Gastorp 2:8                                                                      |
| 2 torvtorkningsplats      | Högsered 1:3, 1:5-1:10, 1:14 och 1:15                                            |
| 3 torvtorkningsplats      | Hällesås 1:5, 1:10, 1:14-1:16 och 1:48                                           |
| 4 lertäkt                 | se samf 2                                                                        |
| 5 skifte i Flagsjömossen  | Högsered 1:3 och 1:10                                                            |
| 6 skifte i Långemossen    | se samf 5                                                                        |
| 7 skifte i Flagsjömossen  | Hällesås 1:14, 1:15 och 1:16                                                     |
| 8 Buerås mosse            | Gastorp 2:10                                                                     |
| 9 grustäkt                | Långås 1:3, 1:6, 1:7, 1:8, 1:9, 1:10, 1:11, 1:12 och 1:38                        |
| 10 mosse                  | se samf 9                                                                        |
| 11 skifte i Långemossen   | se samf 9                                                                        |
| 12 grustäkt               | se samf 8                                                                        |
| 13 skifte i Långemossen   | Skäggered 1:2, 1:3, 1:4 och 1:5                                                  |
| 14 skifte 1 Långemossen   | Skäggered. 2:8, 2:9, 2:10, 2:11 och 2:12                                         |
| 15 skifte i Långemossen   | Ranntorp 1:3, 1:4, 1:17, 1:18 och 1:23                                           |
| 16 skifte i Långemossen   | Ranntorp 2:2 och 2:3                                                             |
| 17 skifte i Långemossen   | Fagered 1:9 och 3:1                                                              |
| 18 skifte i Flagsjömossen | se samf 17                                                                       |
| 19 skifte i Långemossen   | Fågelsten 1:2, 1:3, 1:5, 1:6, 1:11 och 1:12 samt Gastorp 9:1                     |
| 20 skifte i Långemossen   | Ingemantorp 1:4, 1:5, 1:6, 1:7, 1:23 och 3:1                                     |
| 21 skifte i Långemossen   | Ingemantorp 2:6, 2:7, 2:8, 2:9, 2:10, 2:13, 2:15, 2:16, 2:17, 2:19, 2:20 och 3:1 |
| 22 skifte i Flagsjömossen | Gastorp 1:9, 1:12, 1:14, 1:15, 1:16 och 1:53                                     |
| 23 skifte i Flagsjömossen | Gastorp 1:25, 1:26, 1:27, 1:28 och 1:29                                          |

|                               |                                                                                                          |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 24 skifte i Långemossen       | Gastorp 3:12 och 6:1 samt Fagered 3:1                                                                    |
| 25 skifte i Långemossen       | Gastorp 1:5-1:8, 1:9, 1:12, 1:14-1:16, 1:25-1:29 och 1:53                                                |
| 26 skifte i Flagsjömossen     | Gastorp 2:8, 2:9, 2:10, 2:15, 2:16, 2:17, 2:24, 2:32, 2:33, 2:35, 2:40, 2:42, 2:56, 2:60, 2:61 och 2:205 |
| 27 skifte i Långemossen       | Dunsered 1:2, 1:3, och 1:4                                                                               |
| 28 Qvarnplats                 | se samf 27                                                                                               |
| 29 Qvarndamm                  | se samf 27                                                                                               |
| 30 skifte i Hulevattensmossen | Hällesås 1:14-1:16                                                                                       |

## Bilaga C

### RESERVATFÖRESKRIFTER

för del av Sandsjöbacka naturreservat (tillhör länsstyrelsens beslut 1973-10-29)

#### A Föreskrifter gällande för markinnehavare

- 1 Nybyggnad och anordnande av upplag för annat ändamål än jordbruk och skogsbruk är förbjudet. Därest befintlig byggnad brinner ned eller eljest förstöres utgör bestämmelsen ej hinder för uppförande av ny byggnad, som i huvudsak motsvarar den tidigare.
  - 2 Utdikning eller sänkning av sjöar och mossar är förbjuden. Förbudet utgör dock ej hinder för vidmakthållande av redan utnyttjad avbördning eller av åtgärd som tillåts i lagakraftvunnen dom eller förrättning enligt vattenlagen.
  - 3 Anläggande av vägar och parkeringsplatser för annat ändamål än jordbruk, skogsbruk och reservatets utnyttjande är förbjudet.
  - 4 Anläggande av campingplats för allmänt bruk är förbjudet.
  - 5 Tåktverksamhet annat än för fastighetens husbehov ävensom schaktning, fyllning, tippning eller annan liknande åtgärd som icke är hänförlig till jordbruksverksamhet är förbjuden.
  - 6 Anläggande av skjutbana eller anordnande av skjutövningar är förbjudet.
  - 7 Framdragande av luftledning som kräver resande av mer än två stolpar får ej ske utan länsstyrelsens tillstånd.
  - 8 I kommersiellt hänseende får marken användas endast för åkerbruk, boskapsskötsel och därmed jämförligt ändamål ävensom skogsbruk med här nedan nämnda inskränkningar.
  - 9 Nuvarande gränser mellan öppna områden och skogsbevuxna områden skall i huvudsak bibehållas. Därjämte skall beträffande fastigheterna Högsered 1:3, 1:9, 1:10, 1:5-1:8 och 1:14 samt Långås 1:6-1:9 gälla att inom områden som nu är bevuxna med ek och andra ädla lövträd eller med björk, får inplantering eller sådd av barrträd ej ske.
- Till förhindrande av den begynnande igenväxningen av de öppna områdena, skall den, som förordnas att förvalta natur reservatet, äga att på egen bekostnad bortröja träd och buskar eller på annat sätt bekämpa igenväxningen. Förvaltaren skall även äga vidtaga erforderliga röjningar för framkomligheten på de strövstigar, som efter samråd med markägaren, kommer att utmärkas inom reservatet.
- 10 All jakt efter rovfågel och korp är förbjuden.
  - 11 Det är förbjudet att på Sandsjön och Mellsjön framföra motordriven farkost.

- 12 Å fastigheterna Högsered 1:3 och Gastorp 2:63 skall förvaltaren av naturreservatet äga taga i anspråk å bilagda kartor (Bil D och E) angivna områden för anläggande av parkeringsplats samt i anslutning härtill å områdena uppföra byggnader för sanitärt ändamål samt kiosk för service åt allmänheten.
- 13 För bostadsfastigheter eller därmed jämförliga områden gäller endast de under punkterna 4, 6, 10 och 11 upptagna föreskrifterna. Till sådana fastigheter och områden hänföres:
- a) fastigheterna Dunsered 1:5, 1:9, 1:10, 2:1 och 3:1, Hällesås 1:67, Högsered 1:15-1:21, Ingemantorp 2:21, 2:23-2:33, 2:35, 2:36, Kimmersbo 1:15-1:23, 1:25, 1:27, 1:28, 1:31, 1:36, 1:41, 1:42, Långås 1:14-1:27, 1:29-1:37, 1:39, 1:40-1:56, Ranntorp 2:14-2:16,
  - b) fastigheter utöver de som upptagits under a) som bildas inom byggnadsplaneområdet på Långås 1:12,
  - c) på bilagda karta (Bil A) med rutmönster utmärkta tomtområden på fastigheterna Kimmersbo 1:5, 1:8, 1:39, Högsered 1:5, 1:6, 1:14, Dunsered 1:2, 1:3, 1:4, Hällesås 1:34, Långås 1:3, 1:6, 1:9, 1:11, 1:38, Gastorp 2:23, 2:31 och 2:63.

För nu angivna fastigheter och områden gäller förbud mot upplag av bilskrot och annat, som kan inverka menligt på landskapsbilden. Vidare gäller för desamma dels beträffande de, som nu är obebyggda, att de får bebyggas med förutom erforderlig ekonomibyggnad, ett enfamiljshus i ett våningsplan, dels beträffande bebyggda fastigheter att nybyggnad endast får uppföras för att tillgodose jordbrukets eller skogsbrukets behov eller för att ersätta nedbrunnen eller eljest förstörd byggnad eller byggnad som avses att rivas, eller för att förse befintlig byggnad med mindre till- eller ombyggnad. De angivna åtgärderna förutsätter att vederbörligt byggnadslov beviljas.

(Föreskriften innefattar - såvitt avser under c) angivna områden på Kimmersbo 1:5, 1:8, 1:39, Dunsered 1:4 och Långås 1:3 - en ändring av länsstyrelsens beslut 1972-05-23).

## B Föreskrifter gällande den besökande allmänheten

- 1 Det är förbjudet att tälta eller ställa upp husvagn.
- 2 Det är förbjudet att framföra motorfordon, vartill även räknas moped, annorstädes än dels på allmän väg eller för motorfordonstrafik tillåten väg inom området, dels på de vägar, som leder fram till de parkeringsplatser, som kommer att iordningställas för allmänheten.
- 3 Det är förbjudet att göra upp eld.
- 4 Det är förbjudet att medföra lös hund.
- 5 Det är förbjudet att störa djurlivet, exempelvis genom att från nära håll fotografera fågelbo, lya, gryt eller motsvarande.



C     Vård- och förvaltningsbestämmelser

- 1     Naturreservatet skall vårdas och förvaltas av Stiftelsen för västsvenska fritidsområden.
- 2     Naturreservatet skall vårdas så att dess nuvarande karaktär i största möjliga utsträckning bevaras.
- 3     Vården av naturreservatet skall ske i enlighet med av förvaltaren upprättad och av länsstyrelsen godkänd skötselplan.
- 4     Naturreservatet skall genom förvaltarens försorg utmärkas i enlighet med de anvisningar, som utfärdats av statens naturvårdsverk.